

Naar vi maa fastholde dette Krav — et Krav, der Gang paa Gang er fremsat paa alle Husmandsforeningernes Sendemandsmøder — som Grundlag for Forhandlingen, saa er det ikke alene et Principsspørgsmaal, men efter vor Formening et simpelt Retfærdighedskrav, der kun kan være til Gavn for en rolig og fredelig Udvikling mellem Husmændene og Gaardmændene, mellem Landboforeningerne og Husmandsforeningerne.

Vi skulle ikke alene pege paa den Kendsgerning, at Husmandsforeningerne have et, efter deres økonomiske Forhold, meget stort Antal Medlemmer, der er i stærk Fremgang overalt, men skulle tillige pege paa det ikke ringe Arbejde, der er udført af disse, et Arbejde, som allerede kan spores i den vaagnende Interesse, der er bleven mellem Husmændene; dette gælder baade det rent landøkonomiske saavel som mere almene Spørgsmaal. Og at der fra Husmandforeningernes Side er bragt meget store Ofre for at fremme Udvikling og Oplysning indenfor Husmandstanden, er vel ubestrideligt. At Husmandsbevægelsen fra mange Sider er mødt med Forstaaelse og Sympati, have vi ogsaa Grund til at pege paa i denne Forbindelse, og denne Sympati har givet sig Udslag paa mange Maader og i forskellige Udtalelser, der alle have peget i Retning af „*Selvstyre for Husmændene i deres egne Sager*“.

Vi kunde fremdrage mange Udtalelser fra forskellige Mænd, der indtage ledende Stillinger paa Landbrugets Omraader, og vi kunne henvise til den højtærede Landbrugsminister selv, der paa forskellige Maader har udtalt sig saaledes, at ingen kunde forstaa andet, end at han med Glæde lagde Administrationen af disse Bevillinger, der angaa det mindre Jordbrug, i Husmandsforeningernes Hænder. Lignende Udtalelser ere faldne fra mange af vore Rigsdagsmænd og andre ledende Mænd, bl. a. foreslog Formanden for Møens Landboforening, Hr. Forstander *Bojsen*, Rødkilde, forrige Aar paa „De samvirkende sjællandske Landboforeninger“s Delegeretmøde, at man ikke fra Landboforeningernes Side skulde vente med at overlade Administrationen af denne Bevilling til Husmandsforeningerne, til disse kom og krævede den —, men man skulde komme disse (Husmandsforeningerne) i Møde ved at tilbyde dem Administrationen af denne Bevilling.

Der kan ydermere henvises til den Betænkning, der blev afgiven af Kommissionen, der var nedsat angaaende Husmandsskolen, en Betænkning, der blev afgiven den 5. Februar 1902, altsaa paa et Tidspunkt, da Husmandsforeningerne endnu vare i deres Vorden.

I denne Betænkning, hvor der er stillet et Forslag, som senere blev Lov, og som er en fælles Indstilling fra hele Kommissionen, hvoriblandt den nuværende Finansminister samt Folketingsmændene Zahle og L. Reventlow m. fl. havde Sæde, foreslaas der i § 4, at da der er Udsigt til Dannelse af andre landøkonomiske Foreninger (Husmandsforeninger) end Landboforeninger, at disse Bevillinger ogsaa kunne uddeles gennem disse ny Foreninger.

Vi kunde yderligere supplere disse Udtalelser med mange flere.

Det har derfor med Rette vakt vor Forundring, at Landboforeningernes Repræsentanter nu saa bestemt modsætte sig dette fra Husmændenes Side fremsatte Krav, og ikke vil overlade den Del af Bevillingen, der angaar det mindre Jordbrug, til Husmandsforeningernes Administration, men fremdeles — omend maaske under andre Former — ville bevare Overhøjheden over Husmandsforeningerne. En Fastholdelse af dette Krav fra Landboforeningernes Side vil, befrygte vi, kunne fremkalde megen Bitterhed fra Husmændene mod Landboforeningerne.

Vi finde ogsaa dette Landboforeningernes Standpunkt uholdbart af den Grund, at Husmandsforeningerne med Rette mere kunne kalde sig Landboforeninger, saavist som mange af Landboforeningernes Medlemmer ere Købstadborgere og unge Mennesker.

Naar vi derfor maa fastholde det af os fremsatte Krav, saa er det, fordi Opfyldelsen af dette — foruden at være en Anerkendelse af Husmandsforeningerne som selvstændige Organisationer — netop vil fremme det fri Samarbejde, der bør være mellem Landboforeningerne og Husmandsforeningerne, et Samarbejde, som vi ere forvissede om, kan blive til Ære og Gavn for begge Parter, et Samarbejde, som, for disse Bevillingers Vedkommende, maa ske under fri Former.

Ved at fastholde dette af Husmandsforeningerne stadig frembaarne Krav er det ingenlunde Hensigten ikke at ville et Samarbejde med Landboforeningerne, tværtimod. Vi ønske netop et Samarbejde paa alle de Omraader, hvor et saadant kræves: